

SCULPTING A LIFE

สัมผัสความเป็นไปของชีวิตร่วมสมัยสื่อสารผ่านผลงานประติมากรรมของ
ศิลปินสาวชาวฝรั่งเศสซึ่งขับเคลื่อนด้วยเรื่องราวความเป็นไปในชีวิต



The Tree of Seduction (2012)



ซ้ายไปขวา:
วาเลรี กูตาร์ด,
Sweet Chat (2011),
Soul Mood (2011)

ยามสายช่วงปลายฤดูฝน วาลดีน แต่เข้ามานั่งทำงานในสตูดิโอ เปิดโล่งซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับตัวบ้าน ผนังสีน้ำตาลใหญ่คอยมาป้วนเปื้อนอยู่ใกล้ๆ เธอกำลังปั่นเว็ทซ์เข้ากับโครงเหล็กที่เธอตัดไว้แล้วอย่างขมุกขมัวท่ามกลางเสียงเครื่องมือของช่างชาวไทยที่กำลังประกอบชิ้นงานและทำพาทิน่าอยู่ไม่ไกลกัน ทุกคนกำลังเร่งมือให้งานเสร็จทันนำไปจัดแสดงในนิทรรศการศิลปะที่ Shanghai Art Fair 2013 และ Art Taipei 2013 ในอีกไม่กี่สัปดาห์ “สำหรับฉันแล้ว งานถือเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน ฉันเองอยากจะตื่นขึ้นมาในตอนเช้าแล้วทำงานเลย”

วาเลรี กูตาร์ด (Valérie Goutard) หรือที่ผู้คนในแวดวงศิลปะรู้จักกันดีด้วยชื่อสั้นๆ ว่า วาล (Val) คือประติมากรหญิงชาวฝรั่งเศสซึ่งมาลงหลักปักฐานอยู่ในเมืองไทยพร้อมกับครอบครัว เธอจัดแสดงผลงานในนิทรรศการต่างๆ มาแล้วมากมาย รวมทั้งมีผลงานจัดวางอยู่ตามสถานที่ชั้นนำต่างๆ อย่างเช่นที่หน้าทางเข้าและล็อบบี้โรงแรมโซฟิเทล

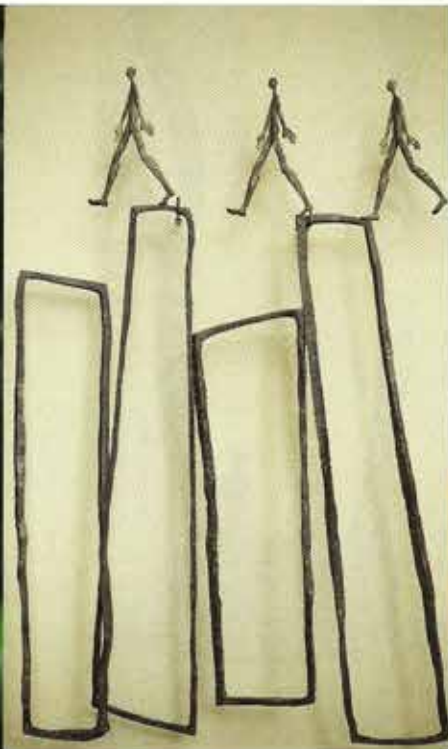
สุขุมวิท เป็นต้น และคนไทยหลายคนอาจรู้จักเธอมากขึ้นเนื่องจากเพิ่งมีนิทรรศการ ‘Les Illusions: A Joint Exhibition by Manolo Chretien and Val’ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้โดยชินันท์ ธิพวิง ผู้นำเข้าเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งสุดหรู

หลังจากเดินทางไปหลายที่ในโลก ช่วงเวลาสิบปีที่มาอยู่เมืองไทยคือสิบปีที่เธอได้เรียนรู้และฝึกฝนฝีมือการสร้างงานประติมากรรมอย่างจริงจัง เธอใช้สัญชาตญาณ เรียนรู้ด้วยตนเอง และไปฝึกฝีมือกับศิลปินคนหนึ่งที่ปารีสจนก้าวออกทำงานศิลปะของเธอเอง เธอบอกว่าเริ่มทดลองสร้างงานประติมากรรมจากดินเหนียวครั้งแรกช่วงทศวรรษที่ 1990 สมัยที่ยังทำงานโฆษณา นีถือเป็นจุดเปลี่ยนในชีวิตเลยทีเดียว “มันทำให้ฉันรู้ว่าฉันทำอะไรได้บ้างด้วยมือของตนเอง เหมือนเราได้หวนกลับไปหาในสิ่งที่สำคัญจริงๆ อีกทั้งงานประติมากรรมยังทำให้ฉันสามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกจากภายในของตัวเองได้ด้วย”

ช่วงสายของวันที่สายฝนหล่นพรำ งานประติมากรรมมากมายวางตกแต่งอยู่ภายในสวน

ของตัวบ้าน ตามม้านั่งหรือใต้ร่มทึบๆ ไม้ หรือแขวนอยู่ตามผนังด้านนอกเปิดกปอนด้วยหยดน้ำกลับยิ่งดูโรแมนติกและบอกเล่าเรื่องราวความรู้สึกได้มากมาย เช่นเดียวกับภายในบ้านที่มีผลงานหลายชิ้นวางประดับอย่างกลมกลืน หนึ่งในนั้นคือ ‘Flying Lovers’ (2008) เป็นงานประติมากรรมที่คนสองคนลอยเข้าหากันและ ‘กำลังจะ’ จุมพิตกัน และความที่ทั้งสอง ‘กำลังจะ’ นี้เองที่ทำให้งานชิ้นนี้ดูโรแมนติกแต่ก็เศร้าๆ อย่างบอกไม่ถูก “ฉันชอบนะเวลาที่มีคนดูงานของฉันแล้วบอกว่า พวกเขาบอกว่าสามารถเชื่อมโยงกับเรื่องราวของตัวเองได้ หรือนึกภาพของตัวเองตามได้จริงๆ”

ที่เป็นเช่นนั้นเพราะผลงานของเธอนอกจากจะก่อปรด้วยพลังของการสร้างงานแล้ว ยังเปี่ยมด้วยความเป็นมนุษย์ที่ทำให้ผู้ชมรู้สึกได้ทันที ผลงานแต่ละชิ้นของวาลนั้นขับเคลื่อนด้วยเรื่องราวความเป็นไปในชีวิตผู้คน บอกเล่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกของคนที่มีต่อโลกภายนอก ในระบบสังคมสมัยใหม่ที่ระคนด้วยความสุขและความเศร้า หรือถ้าจะมองลึกถึงตัวตนของศิลปิน แต่ละชิ้น



ชายโปววา:
Ville Fantastique
(2011), The Parade II
(2010), วาลบอ:
ลมืออินเว็ค

ยังสะท้อนถึงอารมณ์ความคิดของเธอที่แตกต่างไปในแต่ละช่วงชีวิตด้วย อย่างผลงานรูปคนยืนพายเรืออย่างสมดุลและสงบงดงามอยู่ภายในทะเลสาบอินเล (Inle Balance III) ที่เธอได้แรงบันดาลใจจากตอนไปอินนิมูนกับสามี งานประติมากรรมที่ได้แรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมของนครวัด ซึ่งชีวิตของผู้คนมากมายได้ผ่านเข้ามาซึ่งที่แห่งนี้ หรือผลงานตั้งพื้นที่เป็นรูปคนรักกำลังกอดกันแนบแน่นขณะเต้นแทงโก (Tango II)

ทว่านี่ผลงานของเธอหลายชิ้นที่ดูโดดเด่นยิ่งเป็ลี่ยมหงาและแปลกแยก อย่างผลงานที่ชื่อว่า 'Ville Fantastique' (2011) ซึ่งดูราวกับสถาปัตยกรรมของตึกสูงในเมืองใหญ่และมีรูปปั้นคนที่ดูราวกับถูกกักขังอยู่ภายใน และเพราะความที่โครงสร้างนี้สามารถถอดออกมาวางเรียงซึ่งทำให้ตัวงานบอกเล่าเรื่องราวที่แตกต่างไปจากเดิมได้ ก็ยังทำให้นึกถึงความเปราะบางไม่มั่นคง แต่ถึงแม้จะเป็นเช่นนั้น ก็เชื่อว่าเธอจะสื่อว่าชีวิตจะเป็นโศกนาฏกรรม เพราะในความเหงา ความเปราะบางนั้นยังซุกซ่อนความหวังเอาไว้ด้วย วาลบอกล่าวในชีวิตคนเราควรจะมีขอบรับเอาทุกช่วงเวลาที่เกิดขึ้นเอาไว้ นอกจากนี้ รูปปั้นคนที่ปรากฏในผลงานของเธอยังมีไม่ระบุว่าเป็นเพศใด "เพราะนั่น

ไม่ได้สำคัญ ฉันอยากให้รูปคนเป็นตัวแทนของมนุษยชาติมากกว่า"

การปั้นงานแต่ละชิ้นนั้น เธอให้ความสำคัญกับลักษณะท่าทางอย่างมาก "เพราะมันเหมือนเราได้จับช่วงเวลาอันเอาไว้" ปกติเวลาสร้างสรรค์งานชิ้นใหม่หนึ่งชิ้น เธอจะไม่ได้ลงมือสเก็ทซ์ไว้ก่อน ยกเว้นแต่ถ้าถ้าคิดออกขณะกำลังออกเดินทางและไม่มีอุปกรณ์ที่ช่วยให้ทำงานได้ เธอจะสเก็ทซ์คร่าวๆ เก็บไว้บ้าง แต่ส่วนใหญ่คือสิ่งที่เกิดขึ้นเองอย่างต่อเนื่อง และเกิดขึ้น ณ ห้วงขณะนั้น "ฉันไม่ได้ทำงานโดยมีภาพในใจไว้เสร็จสรรพ ทุกอย่างจะค่อยๆ เป็นรูปเป็นร่างขณะทำงาน การทำงานด้วยเว็ทซ์มันถือว่ายากอย่างหนึ่งที่ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนบางอย่างในขณะที่ทำได้"

สมัยที่เริ่มทำงานประติมากรรมแรกๆ วาลจะลงมือทำเองทุกชิ้นตอน ตั้งแตกรับเว็ทซ์หล่อแบบ แกะเว็ทซ์ ปัจจุบันนอกจากการทำงานจัดแสดงในแกลเลอรีแล้ว เธอยังเลือกทำงานโปรเจกต์ต่างๆ ด้วย เพราะฉะนั้นการทำให้หมดทำให้เวลาในการคิดสร้างสรรค์ลดลงไป เธอจึงตั้งเป็นสตูดิโอและหาลูกมือมาช่วยงานซึ่งทั้งหมดเป็นช่างฝีมือชาวไทยซึ่งเชี่ยวชาญด้านนี้เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เพราะเมืองไทยมีอุตสาหกรรมหล่อบรอนซ์

เพื่อผลิตงานประติมากรรมสำหรับราชวงศ์และศาสนามาช้านาน และนอกจากทำผลงานมาสเตอร์ด้วยตนเองแล้ว ในกร์ผลิตชิ้นงานที่เป็นซีรีส์มีการใช้ช่างจากภายนอกบ้าง แต่กระนั้น ถ้าเป็นการทำพู่กันรวมทั้งการประกอบงานแต่ละชิ้นแล้ว จะต้องผ่านสตูดิโอของเธอเท่านั้น เพราะนี่คือจิตวิญญาณของชิ้นงาน จะให้สูญหายไปไม่ได้

"ฉันชอบความคิดที่ว่าผลงานชิ้นหนึ่งนำไปสู่อีกชิ้นหนึ่ง" วาลเล่าถึงกระบวนการคิดงานของตัวเอง "คล้ายกับตัวต่อ ราวกับว่าเราสามารถวางใจผลงานที่เราสร้างขึ้นมาจากมือและก้าวต่อไปข้างหน้าได้" เธอไม่ได้รับอิทธิพลจากประติมากรหรือศิลปินคนไทย แต่มาจากความรู้สึกนึกคิดภายในและถ้าพูดถึงแรงบันดาลใจแล้ว เธอบอกว่ามาจากอ่านและการเขียนหนังสือ "ฉันชอบเขียนอะไรเล็กๆ น้อยๆ เขียนกลอน จดบันทึกแต่ไม่ถึงกับเขียนไดอารี่ เวลาเดินทางไปไหน ฉันจะติดหนังสือไปด้วย จะได้มีอะไรทำ ไม่รู้สึกเหงา" เธอว่าเวลาอ่านหนังสือ เธอจะรู้ได้ถึงสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อออกมา เช่นเดียวกับงานของเธอที่ผู้ดูเหมือนกำลัง 'อ่าน' และรับรู้ถึงจังหวะจะโคนของมัน ■ พิวฟิส บุณจ้อ

“ผลงานของเธอนอกจากจะทอปรดด้วยพลังของการสร้างงานแล้ว
ยังเปี่ยมด้วยความเป็นมนุษย์ที่ทำให้ผู้ชมรู้สึกได้ทันที”



Walk The City (2011)